

Fredede insekter i Danmark

Del 1: Introduktion

af Ole Martin

Efterfølgende artikel om eghjort og eremit er den første i en serie om bl.a. de ti insekterarter, som i henhold til Bern-konventionen blev fredet i Danmark pr. 1. marts 1991. Disse arter er endvidere omfattet af et EF-habitat-direktiv af 21. maj 1992, som skal sikre arterne og beskytte deres levesteder. Ifølge direktivet skal medlemslandene senest 5. juni 1995 til Kommissionen indsende en liste over lokaliteter, der efter landenes mening kan udpeges som bevaringsområder. Det er derfor vigtigt, at de fredede arters forekomst og livsvilkår i Danmark bliver registreret inden nævnte dato, og det er bl.a. på denne baggrund, at de kommende artikler skal modtages.

Forfatterne er medlemmer af Entomologisk Fredningsudvalg og er udpeget af de entomologiske foreninger i Danmark. På et af udvalgets møder blev det besluttet, at udover at informere om de ti Bern-konvention-fredede arter, fandtes det hensigtsmæssigt også at behandle de tre dagsommerfuglearter, som fra 10. april 1991 er omfattet af et frivilligt indsamlingsforbud (»frivillig fredning«) gældende i fem år. De kommende artikler om fredede insekter kommer således til at omhandle følgende 13 arter:

Guldsmede (Odonata)

Aeshna viridis (Grøn mosaikguldsmed)

Ophiogomphus cecilia (Grøn kølleguldsmed)

Leucorrhinia pectoralis (Stor kærguldsmed)

Biller (Coleoptera)

Dytiscus latissimus (Bred vandkalv)

Graphoderus bilineatus (Lys skivevandkalv)

Lucanus cervus (Eghjort)

Osmoderma eremita (Eremit)

Sommerfugle (Lepidoptera)

Coenonympha hero (Herorandøje)

Euphydryas aurinia (Ærenprispletvinge)

Maculinea arion (Sortpletlet blåfugl)

Lycaena tityrus (Sort ildfugl)

Papilio machaon (Svalebale)

Coenonympha arcania (Perlemorrandøje)

De tre sidst nævnte er de frivilligt fredede arter.

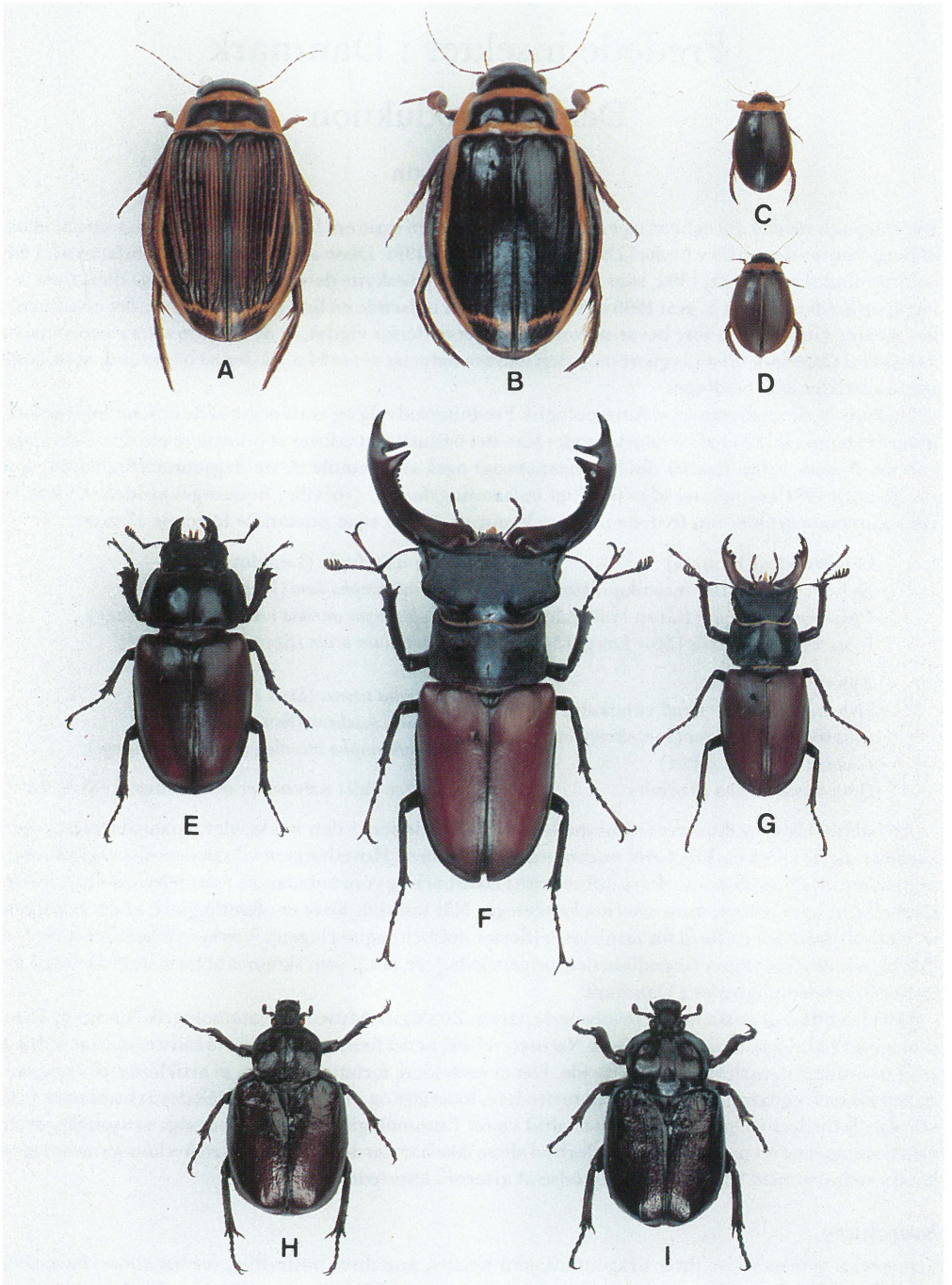
Artiklerne bliver publiceret i »Entomologiske Meddelelser« i den rækkefølge, manuskripterne indkommer, og de vil være skåret over nogenlunde samme læst. Hovedvægten vil således blive lagt på information om arternes bionomi, deres udbredelse i Danmark og vore nabolande, i særdeleshed deres nuværende status her i landet, samt arternes kendetegn. Når samtlige arter er offentliggjort, er det hensigten at samle artiklerne i en form for samleværk (derfor dobbeltpagineringen). Værket vil herefter blive fordelt blandt nøglepersoner (myndigheder, private lodsejere m.v.), som skønnes at have indflydelse på arternes fremtidsmuligheder i Danmark.

Det er et udbredt ønske hos de involverede parter, Zoologisk Museum, Entomologisk Forening, Entomologisk Fredningsudvalg og Skov- og Naturstyrelsen, at det færdige resultat må blive et nyttigt redskab i det fremtidige naturforvaltningsarbejde. Det er endvidere forfatternes håb, at artiklerne vil åbne mulighed for en frugtbar dialog mellem naturfredere, lodsejere og insektsamlere, således at insekternes vilkår kan forbedres i Danmark. Det har altid været Entomologisk Fredningsudvalgs synspunkt, at en artsfredning baseret på et indsamlingsforbud alene ikke har værdi eller effekt. Artsfredningerne bør altid kobles sammen med en effektiv beskyttelse af arternes levesteder.

Summary

Ten species of insects (i.e. three dragonflies, four beetles, and three butterflies; see list above) have been protected in Denmark since 1 March 1991. According to an EEC Directory of 21 May 1992 their habitats should be secured protection. In addition to these ten species a further three butterfly species have been nationally protected against collecting activity for five years, as from 10 April 1992.

The 13 species will be monographed in a series of articles in the present journal. Details of the bionomics, the distribution, occurrence and status in Denmark, and notes on the recognition of the species from other taxa are presented. The articles will later be collected; therefore the double pagination.

Tavle I / Plate I. De fredede danske billearter, x 1.

A og B, Bred vandkalv, *Dytiscus latissimus*. - A, hun (female); B, han (male).

C og D, Lys skivevandkalv, *Graphoderus bilineatus*. - C, han (male); D, hun (female).

E, F og G, Eghjort, *Lucanus cervus*. - E, hun (female); F, han (male); G, han, dværgform (male, dwarf).

H og I, Eremit, *Osmoderma eremita*. - H, hun (female); I, han (male).